

Sygn. akt IV GC upr 982/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej, Wydział IV Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSR Filip Wesołowski

Protokolant: Nicola Kubik-Rusak

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2023 roku we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z o.o. w K.

przeciwko T. K.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 270 zł kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 marca 2021 roku strona powodowa (...) spółka z o.o. w K. domagała się od pozwanego T. K., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą R., zasądzenia kwoty 833,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazała, że łączyła ją z pozwanym umowa o współpracy w zakresie zakupu książek oraz akcji marketingowych i promocji strony powodowej. Dodatkowo strony zawarły umowę najmu lokalu użytkowego. Strona powodowa wypowiedziała pozwanemu obie umowy ze skutkiem na koniec lutego 2020 roku. Na kwotę dochodzoną pozwem składał się niezapłacony czynsz najmu za luty 2020 roku, który nie został zapłacony, mimo wezwania do zapłaty.

W dniu 18 maja 2022 roku został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym zasądzono kwotę dochodzoną pozwem oraz 297 zł kosztów procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu. Przyznał, że strony łączyły umowy o współpracy oraz najmu. Przyznał także, że obie umowy zostały wypowiedziane (z jednoczesnym zwolnieniem ze świadczenia usług w trybie natychmiastowym). Pozwany zarzucił, że w okresie wypowiedzenia umowy nie mógł korzystać z lokalu, który został mu odebrany.

W odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty strona powodowa w całości podtrzymała żądanie pozwu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 lipca 2019 roku (...) spółka z o.o. w K. (zleceniodawca) zawarła z T. K., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą R. (zleceniobiorcą, przedstawicielem) umowę o współpracy.

Na mocy powyższej umowy strony zobowiązały się do współpracy w zakresie zakupu książek na terenie Polski (jak i poza jej granicami) oraz prowadzenia akcji marketingowych i promocji zleceniodawcy.

Zleceniobiorca był uprawniony między innymi do korzystania z logo zleceniodawcy, posługiwania się adresem poczty elektronicznej zleceniodawcy oraz korzystania z jego sprzętu na warunkach określonych odrębną umową.

Zleceniodawca był zobowiązany między innymi do współpracy ze zleceniodawcą, udostępnienia mu wszelkich materiałów niezbędnych do prowadzenia działalności w ramach umowy, udostępnienia systemu informatycznego, udostępnienia sprzętu na warunkach określonych w odrębnej umowie oraz terminowej wypłaty wynagrodzenia.

Umowa została zawarta na czas określony do dnia 30 kwietnia 2020 roku, a każda ze stron mogła ją rozwiązać z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec miesiąca. Wypowiedzenie wymagało formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Po zakończeniu umowy zleceniobiorca zobowiązany był do natychmiastowego zwrotu zleceniodawcy znajdujących się u niego materiałów, sprzętu, a także przygotowania raportu dotyczącego stanu współpracy z klientami, bądź stanu rozmów z potencjalnymi klientami.

W tym samym dniu (31 lipca 2019 roku) zleceniodawca (wynajmujący) zawarł ze zleceniobiorcą (najemcą) umowę najmu lokalu użytkowego.

Na podstawie powyższej umowy wynajmujący oddał najemcy do używania lokal użytkowy, położony we W. przy ul. (...), w zamian za miesięczny czynsz w wysokości 677,50 zł, powiększony o odpowiedni podatek VAT, płatny w terminie 7 dni od daty doręczenia prawidłowo wystawionej faktury VAT.

Umowa została zawarta na czas nieoznaczony.

(dowód: bezsporne;

umowa o współpracy z załącznikiem – k. 15-21;

umowa najmu lokalu użytkowego – k. 22-23)

W piśmie z dnia 27 stycznia 2020 roku zleceniodawca wypowiedział zleceniobiorcy (na podstawie §7 pkt 2) umowę o współpracy z dnia 31 lipca 2019 roku z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na dzień 28 lutego 2020 roku.

Jednocześnie zwolnił zleceniobiorcę z obowiązku świadczenia usług w okresie od dnia 28 stycznia 2020 roku do dnia 28 lutego 2020 roku.

(dowód: bezsporne;

wypowiedzenie umowy o współpracy – k. 25 i 47)

W piśmie z dnia 29 stycznia 2020 roku (wobec wypowiedzenia umowy o współpracy i zwolnienia zleceniobiorcy z obowiązku świadczenia usług w okresie wypowiedzenia) najemca rozwiązał umowę najmu lokalu użytkowego z dnia 31 lipca 2019 roku w trybie natychmiastowym (z dniem 29 stycznia 2020 roku). Jednocześnie najemca oświadczył, że w dniu 27 stycznia 2020 roku opuścił przedmiotowy lokal (klucze zostały zdane koordynatorowi filii M. P.) i od tego czasu nie korzysta z lokalu.

W tym samym dniu (29 stycznia 2020 roku) najemca przekazał przedstawicielowi wynajmującego dobra materialne znajdujące się w lokalu użytkowym.

(dowód: bezsporne;

wypowiedzenie umowy najmu – k. 24;

protokół zdawczo-odbiorczy – k. 48)

W dniu 28 lutego 2020 roku zleceniodawca (wynajmujący) wystawił fakturę VAT nr (...), w której obciążył zleceniobiorcę (najemcę) kwotą 3208,66 zł netto (3946,66 zł brutto) z tytułu:

- wynajmu lokalu użytkowego zgodnie z umową z dnia 31.07.2019 roku za miesiąc luty w wysokości 677,50 zł netto (833,33 zł brutto),
- wynajmu samochodów zgodnie z umową z dnia 31.07.2019 roku za miesiąc luty w wysokości 2084,01 zł netto (2563,33 zł brutto),
- wynajmu rzeczy ruchomych zgodnie z umową z dnia 1.10.2019 roku za miesiąc luty w wysokości 447,15 zł netto (550 zł brutto).

Termin płatności faktury VAT określono na dzień 6 marca 2020 roku.

(dowód: bezsporne;

faktura VAT – k. 26)

W piśmie z dnia 8 września 2021 roku, doręczonym w dniu 16 września 2021 roku, pełnomocnik zleceniodawcy (wynajmującego) wezwał zleceniobiorcę (najemcę) do zapłaty należności wynikających z faktury VAT nr (...) w wysokości 3946,66 zł – w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

Pełnomocnik zleceniobiorcy (najemcy) odmówił zapłaty.

(dowód: bezsporne;

wezwanie z dnia 8.09.2021 roku z dowodami nadania i odbioru – k. 27-31;

pismo z dnia 17.09.2021 roku – k. 32)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 833,33 zł z tytułu czynszu najmu za luty 2020 roku.

Bezsporny pomiędzy stronami był sam fakt zawarcia umowy najmu lokalu użytkowego oraz wypowiedzenie (rozwiązanie) tej umowy. Poza sporem było także to, że pozwany zwrócił stronie powodowej przedmiot najmu pod koniec stycznia 2020 roku i w lutym 2020 roku nie korzystał z lokalu. Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się natomiast do tego, czy wypowiedzenie (rozwiązanie) umowy najmu było ważne i skuteczne, a co za tym idzie, czy pozwany był zobowiązany do zapłaty czynszu najmu za luty 2020 roku.

Trzeba w tym miejscu przypomnieć, że postępowanie cywilne ma charakter kontradyktoryjny, czego wyrazem jest przede wszystkim dyspozycja art. 232 k.p.c., określająca obowiązek stron do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły zawartej w art. 6 k.c., wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Podkreślić należy, że zasady art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie określają jedynie zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być przede wszystkim i w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Zaznaczyć także należy, że nie jest rzeczą

Sądu poszukiwanie za stroną dowodów przez nią nie wskazanych, mających na celu udowodnienie jej twierdzeń (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76). Dopuszczenie dowodów z urzędu jest bowiem prawem, a nie obowiązkiem Sądu, z którego to prawa powinien szczególnie ostrożnie korzystać, tak by swym działaniem nie wspierał żadnej ze stron procesu. Faktycznie działanie Sądu z urzędu powinno ograniczać się tylko do sytuacji, gdy strona działa bez fachowego pełnomocnika i dodatkowo jest nieporadna.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że zgodnie z ogólną regułą, wyrażoną w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Wskazana zasada oznacza, że powód składając pozew powinien udowodnić fakty, które w jego ocenie świadczą o zasadności powództwa. Udowodnienie faktów może nastąpić przy pomocy wszelkich środków dowodowych przewidzianych przez kodeks postępowania cywilnego. Nie ulega także wątpliwości, że co do zasady to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia twierdzeń zawartych w pozwie, bowiem to on domaga się zapłaty i powinien udowodnić zasadność swojego roszczenia. Reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być jednak pojmowana w ten sposób, że ciąży on zawsze na powodzie. W zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii faktycznych i prawnych ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powodzie, co do innych z kolei – na pozwanym.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że co do zasady to na stronie powodowej spoczywał ciężar udowodnienia istnienia dochodzonego roszczenia. Pozwany powinien natomiast wykazać ewentualne nieistnienie zobowiązania (że nigdy nie istniało lub wygasło, na przykład wskutek zapłaty czy skutecznego potrącenia, lub też, że istnieje w kwocie niższej niż dochodzona).

Zgodnie z art. 659 §1 k.c. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się oddać najemcy rzecz do używania przez czas oznaczony lub nieoznaczony, a najemca zobowiązuje się płacić wynajmującemu umówiony czynsz. Strony niniejszego sporu łączyła umowa najmu zawarta na czas nieoznaczony, która w sposób oczywisty (i bezsporny) była związana z łączącą strony inną umową (o współpracy).

Trzeba w tym miejscu przede wszystkim przypomnieć, że zgodnie z art. 673 §1 k.c. jeżeli czas trwania najmu nie jest oznaczony, zarówno wynajmujący, jak i najemca mogą wypowiedzieć najem z zachowaniem terminów umownych, a w ich braku z zachowaniem terminów ustawowych. Jeżeli czas trwania najmu jest oznaczony, zarówno wynajmujący, jak i najemca mogą wypowiedzieć najem w wypadkach określonych w umowie (§3).

Bezsporne było przy tym, że łącząca strony umowa najmu była ściśle powiązana z łączącą strony inną umową (o współpracy). Bezsporne było także to, że strona powodowa w piśmie z dnia 27 stycznia 2020 roku wypowiedziała pozwanemu umowę o współpracy z dnia 31 lipca 2019 roku (ściśle powiązaną z umową najmu) z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia (ze skutkiem na dzień 28 lutego 2020 roku). Jednocześnie zwolniła pozwanego z obowiązku świadczenia usług w okresie od dnia 28 stycznia 2020 roku do dnia 28 lutego 2020 roku. Bezsporne było wreszcie, że w piśmie z dnia 29 stycznia 2020 roku (wobec wypowiedzenia umowy o współpracy i zwolnienia pozwanego z obowiązku świadczenia usług w okresie wypowiedzenia) pozwany rozwiązał umowę najmu lokalu użytkowego w trybie natychmiastowym (z dniem 29 stycznia 2020 roku). Jednocześnie pozwany w dniu 27 stycznia 2020 roku opuścił przedmiotowy lokal (klucze zostały zdane M. P.) i od tego czasu pozwany nie korzystał z lokalu.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że z uwagi na wzajemny charakter umowy najmu, zastosowanie znajdują przepisy odnoszące się do wykonywania i skutków niewykonania umów tego rodzaju (art. 487 i następane kodeksu cywilnego), na podstawie których przysługuje prawo do powstrzymania się ze spełnieniem świadczenia wzajemnego, co umożliwiło pozwanemu rozwiązanie stosunku zobowiązaniowego mocą jednostronnego oświadczenia woli.

Biorąc powyższe okoliczności pod uwagę, skoro umowa najmu uległa rozwiązaniu na skutek rozwiązania jej przez pozwanego, a przedmiot najmu został zwrócony pod koniec stycznia 2020 roku, to domaganie się przez stronę powodową zapłaty czynszu najmu za luty 2020 roku należało uznać za całkowicie nieuzasadnione.

Niezależnie od powyższego należy w tym miejscu jeszcze wskazać, że w okolicznościach niniejszej sprawy obciążenie pozwanego kosztami czynszu najmu za okres, w którym nie mógł on korzystać (i nie korzystał) z przedmiotu najmu (z powodu rozwiązania umowy o współpracy z jednoczesnym zwolnieniem z obowiązku świadczenia) trzeba by uznać także za sprzeczne z zasadami uczciwości kupieckiej oraz zasadą ekwiwalentności świadczeń. Nie ulega bowiem wątpliwości, że ostatecznie do rozwiązania umowy najmu (i zwrotu stronie powodowej lokalu) doszło pod koniec stycznia 2020 roku (pозwany w lutym 2020 roku nawet przez chwilę nie korzystał z lokalu będącego przedmiotem umowy). Tym samym naliczenie pozwanemu czynszu najmu za ten miesiąc (luty 2020 roku) stanowiłoby w ocenie Sądu nadużycie prawa przez stronę powodową (zwłaszcza że strona powodowa nie poniosła na skutek rozwiązania umowy jakichkolwiek strat, a przynajmniej nie zgłosiła w tym zakresie żadnych twierdzeń).

Na marginesie jedynie można jeszcze dodać, że najem w istocie jest umową konsensualną (a nie realną) i samo zaprzestanie korzystania z lokalu nie stanowi jeszcze o rozwiązaniu umowy, jednak dotyczy to sytuacji, w której strona (w tym przypadku pozwany) może bez skrupowania korzystać z lokalu, a nie przekazuje (zwraca) lokal wynajmującemu, który lokal ten przyjmuje (jak w niniejszej sprawie).

Ustalając stan faktyczny i wydając rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie Sąd oparł się na przedstawionych przez strony dokumentach prywatnych, których treść co do zasady nie była kwestionowana. Sąd oddalił wniosek strony powodowej o zobowiązanie pozwanego do przedłożenia ksiąg rachunkowych, jako nieistotny dla rozstrzygnięcia. Z tych samych względów Sąd na podstawie art. 235² §1 pkt 2 i 5 k.p.c. oddalił wnioski pozwanego o dopuszczenie dowodów z zeznań świadka B. T. oraz przesłuchania pozwanego.

Biorąc zatem wszystkie powyższe okoliczności pod uwagę powództwo strony powodowej nie mogło zasługiwać na uwzględnienie. Dlatego też na podstawie art. 659 §1 k.c., art. 669 k.c. w zw. z art. 6 k.c. oraz łączącej strony umowy, orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw. Mając na względzie wynik sprawy pozwanemu należał się zwrot kosztów procesu, na które złożyły się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 270 zł, ustalone zgodnie z §2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1800 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w niniejszej sprawie.